

Godina Latvijas brīvības cīnītājus un uzņem Jaunsardzē

3. martā Lēnās pie memoriālās sienas notika svinīgs sarīkojums par godu O. Kalpaka cīņu biedram un Lāčplēša kara ordeņa kavalieriem virsleitnantam Paulim Blūmam. Pasākumu kuplināja dziedošie Kalnu zēni un meitenes, Skrundas kultūras nama vīru vokālais ansamblis "Vecie Zēni" un bruņoto spēku orķestris. Pasākumā klātesošos uzrunāja, Skrundas novada domes priekšsēdētāja Nellija Kleinberga, Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona komandieris, pulkvežleitnants Andris Rieksts, Latviešu Virsnieku apvienības vadītājs Aleksejs Ozoliņš, 52. kājnieku bataljona veterānu pārstāvis Ilgars Puškars. Pasākuma laikā notika Skrundas novada jaunsargu kandidātu uzņemšana Jaunsardzē, pēc svinīgā zvēresta nodošanas Rekrutēšanas un jaunsardzes departamenta direktors Ansis Strazdiņš sveica jaunsargus. Klātesošos uzrunāja NBS kapelāns Raimonds Krasinskis. Pasākumam izskanot, Pauļa Blūma dēls Jānis Blūms visiem bija sarūpējis salūtu un cienāja ar Skrundas arodskolas gatavoto zupu pie ugunsкура. Vēsturisks atskats Ir agrs 3. marta rīts, pat vēl nakts, kad Kalpaka bataljona vienības, nākdamas gan no Rudbāržiem, gan no Skrundas puses, pulcējās Lēnas muižā, pulkveža Kalpaka noteiktā bataljona pulcēšanās vietā. Aust jau gaisma, kad bataljons sāk doties tālāk, lai pie Līču pusmuižas pārietu Ventu. Sejas visiem nopietnas. Nopietns, pilns pienākuma apziņas pret tēviju un saviem karavīriem, izskatās arī pats pulkvedis. Tā padotie dēlu acīm vēro savu vadoni. Viņi tam tic, kā tēvam, un zina, ka katrs tam tuvs. Viena doma dveš no vienā saimē sakausētā pulciņa — mirt, bet

uzvarēt. Kā pirmā pāriet Ventu Jātnieku nodaļa. Viņa saņēmusi uzdevumu apsargāt bataljona labo flangu — nemilitārā valodā runājot, labos sānus, pa uzbrukuma laiku Jaunai muižai, jānot Stabiņu, Bodnieku virzienā. Bez tam jātnieku uzdevumā ietilpa „pārķert” Jaunās muižas-Pampāļu lielceļu, lai šai virzienā aizsprostotu sarkaniem atiešanu. Vācu baterija ieņēma pozīcijas Ventas kreisā krastā, gatava ar savu uguni pabalstīt uzbrukumu. Studentu un Cēsu rotas, pēc Ventas pāriešanas, ņēma virzienu uz Antuļu mājām, kur pretinieku nesastapa. Uzbrukuma vešanai pret Jauno muižu, virzoties tālāk no Antuļiem, Studentu rota saņēma uzdevumu — uzbrukt pa labi no Antuļi-Jaunās muižas ceļa, bet Cēsu rota — pa kreisi no tā. Gabaliņu aiz Antuļiem Cēsu rota nonāca flankējošā (uguns, kas nāk no sāniem) ugunī, kura tika vesta no Garāju mājām. Šo uguni deva daži pretinieka ložmetēji. Šis apstāklis nedeva Cēsu rotai iespēju turpināt uzbrukumu Jaunās muižas virzienā, iekams pretinieks nav padzīts no Garājiem. Tāpēc pulkvedis Kalpaks pavēlēja Cēsu rotai padoties vēl vairāk pa kreisi un ieņemt Garāju mājas, lai pēc tam varētu no jauna pildīt galveno uzdevumu, t. i. vērsties pret Jauno muižu. Šo uzdevumu rota viegli veica. Sarkanie steidzās atstāt Garājus. Te acīmredzot ir bijusi novietota neliela apsardzība, lai mūsējie nevarētu pārsteigt Jaunā muižā pretinieka galvenos spēkus. Tai pašā laikā, kad Cēsu rota ieņēmusi Garāju mājas, Studentu rota iegājusi Lauku mājās. Uzbrukums Jaunai muižai var turpināties. Abas uzbrūkošās rotas ir dažus simts metrus no muižas, kad pār tām sākas stipra pretinieka šauteņu un ložmetēju uguns. Šauj gan no Jaunās muižas puses, gan no Poriņu mājām, turot Studentu rotu zem ne visai patīkamas flankējošas uguns; beidzot sākas uguns arī no Spaļu mājām, vērsta pret Cēsu rotas flangu. Bataljons bija nokļuvis diezgan bīstamā uguns slazdā un ne tika uz priekšu koncentrētā pretinieka ugunī. Stāvoklis kļūst vēl ļaunāks, kad pretinieks sāka izrādīt aktivitāti, pārejot pat uzbrukumā no Poriņu mājām pret Studentu rotas labo flangu. Ir jau pirmie zaudējumi daži ievainotie. Tikai ātra un veikla rīcība var izvest no šī bīstamā stāvokļa. Studentu rotas komandieris, ievadot uzbrukumu no Antuļiem pret Jauno muižu, bija devis vienam savam vadam uzdevumu virzīties caur Ventniekiem uz Poriņiem, lai pie gadījuma varētu iedarboties pretiniekam no sāniem. Šis vads īstā laikā pamana pretinieka manevru no Poriņu māju puses, nekavējoties pāriet uzbrukumā, pārsteigdam pretinieku un to savukārt sīzdams flangā; šos sarkano draudus ātri likvidē un ieņem Poriņu mājas. Pretinieka padzīšanu no Spalām uztic Cēsu rotai. Rotas komandieris tad pavēl turp doties vienam rotas vadam, bet lai drīzāk likvidētu šo pretinieka uguni, kura sāka nodarīt mums zaudējumus, vērš pret Spalām arī savus ložmetējus. Pietiek ar dažām labi tēmētām uguns kārtām, lai apklustu arī šī pretinieka uguns, nemaz nenogaidot turp izsūtītā vada darbību. Pēc tam, kad tādā kārtā bija likvidēti draudi, kas nāca uzbrūkošām rotām no sāniem, Poriņu un Spalu māju puses, sākās pretinieka enerģiska apstrādāšana Jaunā muižā ar šauteņu, patšauteņu un ložmetēju uguni. Pretinieks šo uguns kauju ilgi neiztur, un drīz vien viņa uguns apklust. Mūsu ķēdes nekavējoši dodas uz priekšu un atrod Jauno muižu jau pretinieka atstātu. Vēl kādu laiku apšaudot atējošās sarkano ķēdes, kauja te drīz aprimst. Bataljons savu uzdevumu ir izpildījis, sīvā un grūtā cīņā iekarodams Jauno muižu. Ap to laiku arī Jātnieku nodaļa sasniegusi Ulītes māju rajonu, pārķerot Skrundas-Pampāļu lielceļu. Pretinieku tā nemaz nesastop. Jaunā muižā Kalpaka bataljona rokās kā trofejas krīt 2. pad. strēln. pulka II bataljona kanceleja un noliktavas ar patronām. Jau minētais bataljons bija aizstāvējis

Jaunās muižas rajonu. Arī šī uzvara iegūta ar maziem zaudējumiem – tikai 2 ievainotie. Pēc kaujas bataljons ieņēma ar Studentu rotu Poriņus, Eglienus, Jauno muižu — ar Cēsu rotu — Dzirnietu un Garāju mājas, Neatkarības rota turpināja turēt Skrundas rajonu. Tai pašā laikā, kad Kalpaka bataljons ieņēma Jaunās muižas rajonu, pa labi no tā Dzelzsdivīzijās Borkes bataljons bija ieņēmis Pampāļus. Skrundas TV sagatavoto video var noskatīties ŠEIT. Teksts: Loreta Robežniece, Skrundas kultūras nama direktore Vēsturiskā atskata avots: http://www.latvietislatvija.com/Marta_uzbrukums.htm Foto: Inga Ezeriete